

האביאט הקולנועי

הסיפור האמיתי מאחרי הקלעים של המאבק סביב החזרת האלוף שרון לצה"ל

כוחו, עוצמתו וגורלו של צה"ל אינם תלויים באדם זה או אחר. כבר נאמר שבתיהקברות מלאים אנשים שאין להם תחליף. אם תמכו יצחק רבין ושמעון פרס בהחזרתו של אריק שרון לצה"ל, לא היה זה משום שהם הגיעו למסקנה שצה"ל אינו יכול בלעדיו, להם, כמו לרבים אחרים בצה"ל ומחוצה לו, היו נהיי רות השקפותיו הפוליטיות האופוזיציוניות של אריק שרון, מגרעותיו וחולשותיו היו ידועים להם בדיוק כמו מעלור תיו. היה ברור לכל כי אם יוחזר האלוף שרון לצה"ל לא יהיו חיי הפיקוד העליון שלו שלווים וקלים. ככופר במוסכמות, כמורד מטבעו, כעקשן וכמי שאינו יודע לתת מחסום לדיעותיו, אין האלוף שרון מסוג האנשים שנוח לעבוד עימם.

אריק שרון עצמו התייחס למצב עובדתי זה באומרו: "צה"ל אינו מוסד ליחסי-עבודה. הוא נועד להילחם". והוא ציטט את האדמירל האמריקאי ריקובר שאמר פעם: "כשיש עודף רצון לעבודת צוות צריך כמה כופרים". אבל בישראל ובצה"ל מפרשים את המונח "עבודת צוות" כשיתוף פעולה בין יסמנים, אומריהן המקבלים כל תיוה בבחינת כוזה ראה וקדש.

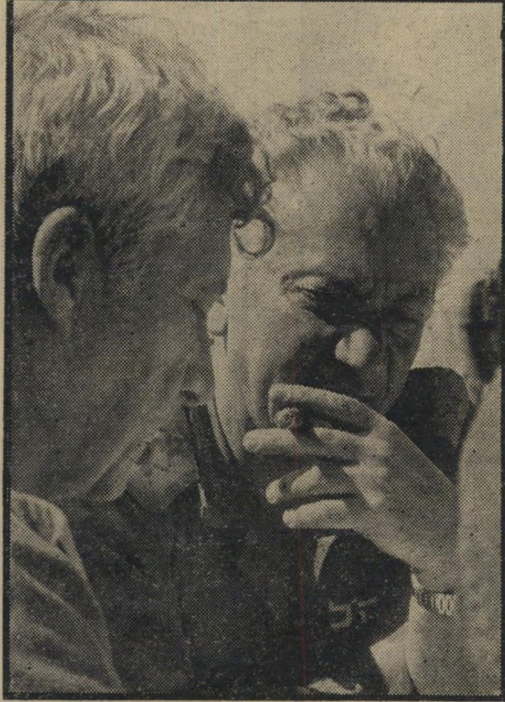
כשצריכים גנב — מורידים

אותו מעץ התלייה

וזל כל הנימוקים האפשריים הקיימים נגד החרו זרתו של האלוף שרון לצה"ל, והם רבים מאוד ומוצדקים ברובם, קיים שיקול עליון אחד: כאשר המדינה נמצאת במצב-הירום, כשחבר מילחמה נוספת מאיימת עליה, ונעשים כל המאמצים לגייס את מירב הכוחות בעם לשם שיקומו של צה"ל, אין בודקין בציניות, כשצריכים את הגנב מורידים אותו גם מעץ התלייה, אומר הפסוק, וקשה לחלוק על כך שצה"ל זקוק כיום למפקד מסוגו של אריק שרון בשורותיו, ללא כל קשר איוה תפקיד הוא ימלא, עצם ההחזרה שלו למדים, אפילו ישב באסס מעשה ולא יעשה דבר, יש בה כדי להחזיר את האמון במפקדים ולשקם את המוראל של הצבא. אפשר כמובן לבקר תופעה זו ולערער על הצדקתה, אבל אי-אפשר להתעלם ממנה. זה טיבה של מילחמה וזה טיבם האנושי של לוחמים בכל הדורות, הזקוקים לא רק לכושר לחימה ולמוטיבאציה להילחם, אלא גם לדמות שיוכלו להודות עימה ושהיו מוכנים ללכת אחריה באמון עיוור אל מול פני המוות. ניתן להתמרמר על כך שדווקא איש מסוגו של אריק שרון, שאינו סמל החייל הממושע והדמוקראט המושלם הוא דמות מעין זו, אבל לא ניתן להתכחש לכך.

יצחק רבין ושמעון פרס, שעמדו עם היתמנותם לתפי קדיהם החדשים, על מה שמתרחש בצה"ל, היו מודעים לכך, משום כך יזמו הם פנייה לאריק שרון לשוב לצה"ל. באותו שלב סמך גם הרמטכ"ל את ידיו על הצעה זו, הציע לאריק תפקיד מינהלי ולא תפקיד של מפקד בשדה אותו רצה אריק לעצמו. הסיבות הראשונות של השיחות התפוצץ על רקע התפי קיד המיועד לאריק, רק כשהסתבר לאלוף שרון כי לא יוכל לקבל את התפקיד הפיקודי שהוא חפץ בו, הוא נכנע והודיע כי הוא מוכן לחזור לצה"ל בכל תפקיד. (המשך בעמוד 22)

אריק וברילב במילחמת יוסי'כפור

יצחק רבין הסביר כי אינו יכול לכפות מינוי על שר הביטחון והרמטכ"ל. אולם מה שאירע באמת, היה מעבר למה שנאמר. ביום הרביעי בשבוע שעבר, חזר ח"כ שרון משליחות מיפלגתית בארצות-הברית. כאשר ירד מהמטוס בגמ"ל התעופה בנגוריון הוא היה בהרגשה כי חזר 24 שעות יחזור ללבוש את מדי צה"ל. תחושה זו הסתמכה על דברים ברורים שנאמרו לו ערב נסיעתו לארצות-הברית על-ידי ראש-הממשלה יצחק רבין, שלפני שלושה שבועות נדמה היה כי הוא עומד לקבל החלטה ברורה בנושא זה ולכפות את דעתו על כל החולקים עליו. ביום החמישי שעבר, בשעה שמונה בבוקר, יצא אריק לפגישה עם ראש-הממשלה בלישכתו בקריה בתל-אביב, מתוך ידיעה שבתום הפגישה יוכל לבשר על פרישתו מהכנסת ומהחיים הפוליטיים ושובו לצה"ל. כאשר יצא מהפגישה בתום שעה, הוא נראה כמי שסטרו לו על פניו. רבין הודיע לו בצורה פסקנית, כי לא נמצאה כל דרך להחזרתו לצה"ל בגלל הווטו שהציג הרמטכ"ל. הבעייה איננה אישית. השאלה איננה גם שאלת עתידו דו של האלוף שרון, זוהי בעייה לאומית ממדרגה ראשונה ומשום כך מן הראוי לבחון אותה על כל היבטיה.

ציתי לסטור לו על פניו! הודה השבוע בגלוי

הלב האופייני לו ח"כ אריאל ("אריק") שרון לגבי יחסו לרב-אלוף (מיל.) חיים בר-לב. היה זה בעת הקלטת תוכנית הרדיו ומצברוח, השבוע. אריק שרון לא נגע בכוס הבירה הגדולה שהיתה מונחת לפניו. הוא גם לא היה במצברוח עליו במיוחד. כאשר נשאל על-ידי מנחה התוכנית, יעקב אגמון, לגבי פגישה שהיתה לו במידבר סיני ב-17 באוקטובר 1973 עם מפקד חזית הדרום, רב-אלוף חיים בר-לב, הודה אריק גלויות: "הפגישה נערכה בשעה אחת בצהריים, אחרי שהיינו כבר מעבר לתעלת סואץ כ-36 שעות, מבלי ששום כוח נוסף ניצל את העובדה שאפשר לצלוח את התעלה... נקראתי לפגישה עם המפקדים העליונים ושם ראיתי את הניגוד הגדול לבין מה שראיתי בשדה הקרב. המישפט הראשון שאמר לי אז ברילב היה: המרחק... הדימיון בין התוכנית שהצגת לנו לבין מה שקרה בשטח הוא מיקרי בהחלט. אף פעם במילחמה הזאת לא יצאתי מכלי. אבל אני מודה שדמי עלה לי לראש כאשר שמעתי מילים אלה. רציתי לסטור לו על פניו... אבל אמרתי רק דבר אחד, בשקט: יש לי הרגשה שעוד מעט אתחיל להרגיש שבכלל לא השתתפתי במילחמה הזו". התייחסות פומבית בלתי פרלמנטרית זו בין ח"כ לבין שר בממשלה, יכלה ודאי לספק נשק ליריבו של אריק שרון, בוויכוח ששטף השבוע את המדינה סביב פרשת החזרתו של האלוף שרון לצה"ל. הם יכלו להסתמך על ביטוי מפורש זה, שנאמר בצלילות-דעת, מבלי שאריק יתכחש אחר-כך לדבריו או יתבע למחקם מסרט ההק- לטה, כדי להצדיק את ההחלטה למנוע משרון לחזור וללבוש את מדי צה"ל. אפשר להבין את הרמטכ"ל שאינו רוצה להחזיר את אריק לצבא, יכלו לומר, הוא ודאי חושש מסטירת-לחי מאריק.

האמת היתה כי מה שאירע סביב פרשת החזרת האלוף שרון לצה"ל היה דווקא סטירת-לחי מצד הרמטכ"ל, רב-אלוף מרדכי גור, ש-רהיבטחון שמעון פרס, וראש-הממ- שלה יצחק רבין. לא לאריק. היתה זו סטירת-לחי לאינר-טלינציה של העם הזה.

וטו

של הרמטכ"ל

מיד אחרי שנודע כי בסוף השבוע שעבר הודיע ראש-הממשלה לאלוף שרון, החלטת וסופית, כי אינו רואה כל דרך לשוב לשירות פעיל בצה"ל, החלה מערכה של שטיפת-מוח באמצעות כלי-התיקשורת, שנועדו להצדיק את ההחלטה ולהסוות את המניעים האמיתיים שגרמו לה. בהודעות פומביות וכן בפגישות חיד-רוך חשאיות, פרשו ראש-הממשלה, שר-הביטחון והרמטכ"ל מיכלול של סיבות והסברים, שהיו צריכים לתרץ את ההחלטה. "שובו של שרון לשירות סדיר עלול לשבש את העבודה ההרמונית של הפיקוד הבכיר החדש", טען הרמטכ"ל מוטה גור. לטענתו עובדים כיום המפקדים הבכירים של צה"ל בהרמוניה מליאה ובשקט, והוא חושש כי הדבר ישתבש אם יוחזר אריק שרון לצה"ל. שמעון פרס התחמק מהבעת עמדה גלויה והסתתר מאחורי הני-מוק שהעניין נתון לשיקול דעתו של הרמטכ"ל. ואילו